

Een vastgelopen situatie..... wat nu?

Paula Sterkenburg

Inhoud

- Theorie m.b.t. Integratieve therapie
  - Fase 1: Gehechtheidstherapie
  - Fase 2: Gedragstherapie
  - Fase 3: Generalisatie en afronding
- **Is** verandering mogelijk?
- **Waarvoor** is verandering mogelijk?

Gehechtheidstherapie: Theorie en praktijk

Introductie Pre-test Onderwerp Kennistest Woordenlijst Bibliotheek Help Stoppen

Onderwerp - Theorie: Interview Prof. Došen

Theorie: **Gehechtheid**

De volgende thema's komen aan de orde:

- Gehechtheidstherapie versus **Relatietherapie**
- Integratieve therapie: Gehechtheidstherapie met daarop volgend Gedragstherapie
- Gehechtheidstherapie stressregulerend
- Gedragstherapie zonder gehechtheidstherapie
- Gehechtheidstherapie versus andere vormen van behandeling
- Relatietherapie
- Ervaringen met betrekking tot relatietherapie
- Kwaliteiten van de therapeut

Beantwoord de vragen en controleer uw antwoorden.

1 / 10 ▶

Clïënt A

Video clip

Probleemgedrag:

- **schreeuwen**
- **zichzelf krabben**
- **zichzelf slaan/bonken**
- onrust
- zich vastklampen

- **CEP score 3 (zeer ernstige problematiek)**
- **SGZ totaalscore = 6L**
- **SGZ score op gemengd storend gedrag = 5**

Fase 1

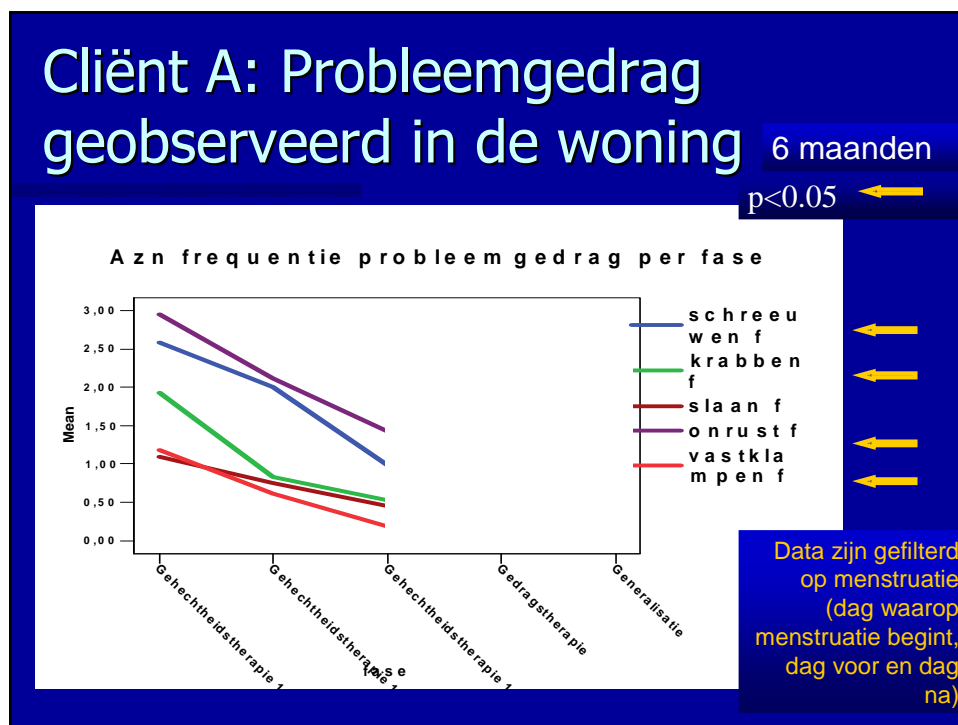
Gehechtheidstherapie

Contact maken

Symbiose

Individuatie

DVD in het na-jaar te bestellen bij: www.Bartiméus.nl

Fase 2

Gedragstherapie

Fase 3

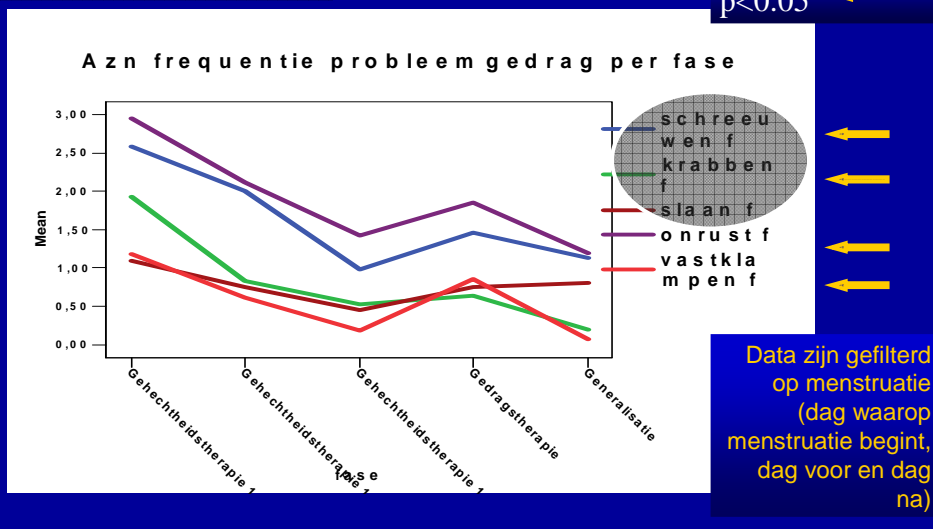
Generalisatie en afronding

Cliënt A: Probleemgedrag geobserveerd in de woning

9 maanden

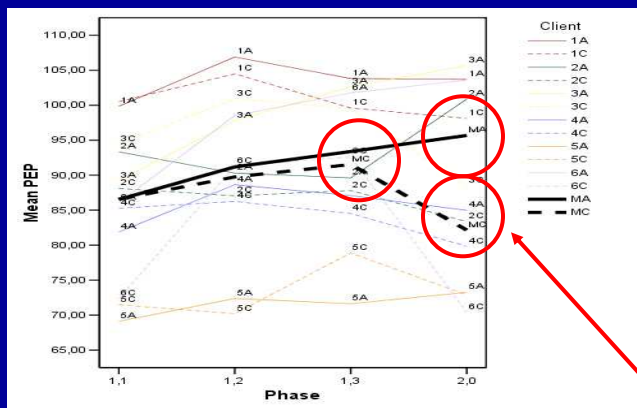
$p < 0.05$ ←

Resultaten emotie-regulatie VU-AMS PEP scores

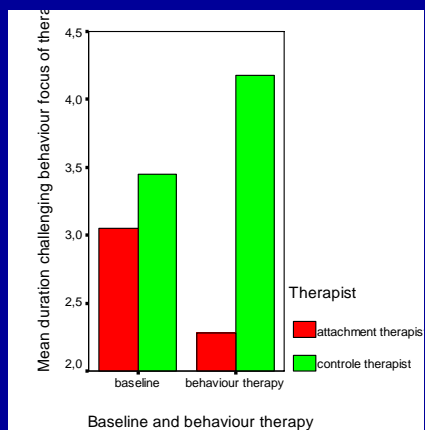
Minder
 stress

Meer
 stress

Phase 2: $F=7.15, df = 1.69, p < .01$

Probleemgedrag tijdens therapie: video-analyse

N=58

Video clip

Cliënt A.: Effect op gedrags- problemen – observatieschalen

- CEP score: 3 ► 2
- SGZ score: 6L ► 6H
- SGZ G score: 5 ► 6

Video clip

- CEP scores
4 = zeer ernstig : 1 = weinig
- SGZ totaal score
3 = ernstig : 9 = geen
- SGZ score gemengd storend gedrag
3 = ernstig : 9 = geen

Gehechtheidsgedrag

Significant hogere
intensiteit van
nabijheidzoekend
gehechtheidsgedrag naar
gehechtheidstherapeut
dan naar controle
therapeut voornamelijk
tijdens sessies later in de
therapie

Video clip

Conclusies

- **Integratieve therapie**
  - < probleemgedrag
  - > affectregulatie
- **Meer mogelijkheden voor gehechtheidsrelaties met anderen**
- **Gehechtheidstherapeut een buffer voor stress**

Met dank aan:

Alle cliënten, ouders & begeleiders

Carlo Schuengel, Cees Janssen
Francien Dekker, Hans Giltaij

Anton Došen
Jan IJzerman

Pawel Jeczynskialle, assistenten &
scriptiestudenten

Voor meer informatie:

ps.sterkenburg@psy.vu.nl
p.sterkenburg@bartimeus.nl

Basiscursus gehechtheidstherapie
RINO cursus nummer F0763
www.rinogroep.nl/opleidingen

Video Gehechtheidstherapie
www.bartiméus.nl/publicaties

Literatuur

- Schuengel, C., de Schipper, C. & Sterkenburg, P. (2003). Hechtingsstoornissen en verstoorde gehechtheid. In: S. Colijn, E.C.A. Collumbien, G. Lietaer & R.W. Trijsburg (Eds.), **Handboek Integratieve Psychotherapie**. (VI 8.1: 1–24). De Tijdstroom.
- Schuengel, C. & Sterkenburg, P.S. (2004). Gehechtheid als gemeenschappelijk terrein voor psychotherapie en orthopedagogiek. **Kinder- & Jeugdpsychotherapie**. (31/4: p 40-58).
- Sterkenburg, P.S., Janssen, C.G.C. & Schuengel, C. (accepted). The effect of an attachment-based behaviour therapy for children with visual and severe intellectual disabilities. **Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities**.
- Sterkenburg, P.S., Schuengel, C. & Janssen, C.G.C. (accepted). Developing a therapeutic relationship with a blind client with a severe intellectual disability and persistent challenging behaviour. **Disability and Rehabilitation**.